

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

Men netop fordi Amerika er det store frie demokrati, føler jeg mig overbevist om, at Amerika vil forstå, at mellem demokratier må forholdet være det, at landene imellem og i hvert enkelt folk må der være plads for meningsytringer, hvor den enkelte politiker og borger siger sin mening ærligt og redeligt, når der er noget, der brænder i hans sind, og der bag hans standpunkt ligger redelige motiver. Og når vi nu i Danmark er mange, der mener, at Amerika begår fejl, da mener vi også, det er vor pligt at sige det lige ud.“

Det ærede medlem hr. Viggo Starcke angriber ved mange lejligheder — og jeg mener med rette — kommunisterne for deres ensidige holdning. Jeg tror, det ærede medlem skal passe på, at han ikke selv kommer i den situation, at den samme kritik kan rettes mod ham. Når man i det engelske parlament og i det amerikanske senat kan drøfte de ting, jeg har peget på, kan det vel også være forsvarligt at gøre det i Danmark.

Hvis fremgangsmåden skal være den, at hver gang man finder anledning til kritik mod Amerika, skal man nødvendigvis indlede med først at kritisere Sovjetunionen, bliver det noget upraktisk og besværligt. En sådan fremgangsmåde kan kun være nødvendig for den, der føler sig under mistanke, føler, at han ikke bliver betragtet som en oprigtig og redelig demokrat — men af den grund behøver jeg ikke at benytte den formular, som det ærede medlem anbefaler.

Til det ærede medlem hr. Bøgholm har jeg kun den ting at sige, at hans fremstilling af det radikale venstres stilling til den nordiske forsvarsunion var urigtig og misvisende. Hans øvrige bemærkninger var kun gentagelser af gamle konservative synspunkter, som hører en svunden tid til, og hans fremstilling af det radikale venstres stilling i den periode, han omtalte, i tredive-erne, i tiden før sidste verdenskrig, vil ikke kunne stå for en uvildig dom.

Jeg har dernæst nogle bemærkninger i anledning af den højtærede udenrigsministers tale i dag.

Jeg takker den højtærede minister for hele den saglige måde, han har behandlet problemerne på her, og jeg skal gøre mig fid for at følge den rettesnor, jeg i går angav: at vi ikke ved vore udtalelser her i tinget og ved andre lejligheder skal gøre modsætningerne mellem partierne større end nødvendigt, og at vi ikke skal grave kløfterne dybere end nødvendigt, i hvert

fald ikke så dybe, at de bliver uoverstige- lige, når vi drøfter landets udenrigspolitik.

Jeg tilsigtede med min udtalelse i går at give udtryk for, at vi i det radikale venstre nu betragter spørgsmålet om Atlantpagten som afgjort, og at vore bestræbelser derfor vil gå ud på på det realpolitiske grundlag, der foreligger, at fremføre synspunkter, som vi mener med rette kan gøres gældende overfor de lande, vi er gået sammen med i denne pagt. Men da den højtærede udenrigsminister — og iøvrigt også ordførere for andre partier — i deres svar har været inde på netop spørgsmålet om Atlantpagten og mit partis stilling dertil, vil jeg gerne sige et par ord derom.

Jeg har til enhver tid erkendt, at vestmagternes sammenslutning var en følge af, at øststaterne i forvejen havde sluttet sig sammen i en østblok. Det er frykten for aggressive hensigter fra øststaterne, der har tvunget vestdemokratierne til at træffe modforholdsregler: Atlantpagten var en defensiv foranstaltning; den havde ingen og har ingen aggressive mål eller hensigter. Derfor har jeg heller ikke kritiseret, at vestmagterne sluttede sig sammen i dette nødværge overfor det, der kunne befrygtes fra øststaterne. Men når hovedformålet for vestmagterne nu var at afværge krig, måtte vi i Danmark, når spørgsmålet om vor stilling som medlem eller ikke-medlem af Atlantpagten blev rejst, afgøre: Gavnede vi freden mest ved at gå ind i pagten eller ved at holde os udenfor? Jeg har ikke tilrådet, at Danmark i denne situation skulle aftræde. Jeg har ment, at tog Danmark den stilling at holde sig udenfor Atlantpagten, måtte vi for egen regning opbygge et forsvar, som kunne svare til de opgaver, Danmark i denne situation kunne påtage sig at løse. I en sådan situation, hvor vi da med udgangspunkt i det forsvar, vi selv var i stand til at bygge op, søgte at gøre klart for verden, at vi ville opfylde de internationale forpligtelser, der med rimelighed kunne påhvile et lille folk, måtte vi have lov til at gå ud fra, at vi fra alle de demokratiske stater i verden, der er medlem af De Forenede Nationer, måtte blive betragtet og beskyttet på samme måde, som hvis vi var tilknyttet Atlantpagten. Vi indtog nemlig ikke denne stilling for at unddrage os forpligtelser, men fordi vi mente, at vi ved at stå udenfor mindskede krigsfaren, og at vi ved at gå ind i Atlantpagten øgede både vor egen risiko og Atlantstaternes risiko. Dette synspunkt, at vi ved at stå udenfor pagten måske kunne aflaste Atlantpagtlandene, de vestlige demokratier, for en